

RECU LL DE PREMSA

22. NOVA VESPA INVASORA

La vespa 'assassina' asiàtica posa en alerta als apicultors catalans

Preparen paranys per fer front a l'insecte que devora abelles i destrueix ruscs

17/02/2011 / Jesús Sancho

La '*Vespa velutina*' (esquerra), amb uns 3 centímetres de llarg, és una mica més gran que la '*Vespula vulgaris*' i que l'abella de la mel ('*Apis mellifera*'), el seu aliment preferit. Foto: ARXIU.

Els apicultors catalans esperen que sigui qüestió de temps que es trobin amb la vespa asiàtica (*Vespa velutina*). Aquest insecte, que mesura al voltant de 3 centímetres, el triple d'una abella, i la reina pot aconseguir els 5 centímetres, representa una amenaça per a les abelles autòctones ja que les devora i destrueix els ruscs. "Tenim clar que ens entrarà. No pinta bé la cosa i les conseqüències poden ser desastroses. Aquesta vespa et

destrossa les caixes i et deixa sense cap abella", explica Jordi Planellas, president de l'associació d'apicultors de Girona.

Davant l'arribada de la primavera, quan la vespa incrementi la seva activitat, els apicultors de Girona ja estan preparats i alguns instal·laran paranys per capturar-la. "Amb una ampolla fem un embut i hi posem llevat de cervesa o alguna cosa dolça i la vespa asiàtica entra, no pot sortir i queda ofegada". En canvi, altres apicultors no saben com actuar en el cas de detectar-la. "Estem en alerta però no tenim molta idea del que podem fer si ens entra", assenyalen des de l'Associació d'Apicultors de Barcelona.

La vespa asiàtica va arribar a la fi de 2004 a França pel que sembla a través d'un contenidor de fusta importat de Xina pel port de Bordeus. La seva presència en el nord d'Espanya ja s'ha confirmat i segueix propagant-se amb grans nius que poden estar formats per colònies de fins a 1.500 individus. "Pràcticament s'està estenent com una taca d'oli pel sud-oest de França i s'ha introduït a Espanya a través dels Pirineus. S'ha descobert en zones del País Basc i de la cornisa Cantàbrica. No tenim constància fiable que estigui a Catalunya però intuïm que hi pugui estar", afirma Àngel Sanz, director del Centre Agrari de Marchamalo de Castella-la Manxa, un referent en la investigació apícola. Per la seva banda, fonts de Medi Ambient de la Generalitat asseguren que no tenen "constància" que hagi arribat la vespa asiàtica a Catalunya però matisen que "tampoc vol dir que no hagi pogut arribar".

Adaptació al clima mediterrani

Els experts asseguren que l'insecte és capaç de sobreviure sota climes comparables al del Sud d'Europa. "Aquests insectes s'estan expandint i s'adapten als climes que tenim aquí. A Catalunya no només hi ha clima mediterrani, també hi ha centreeuropeu i d'alta muntanya. Tenim una diversitat de climes que si no és per un o per un altre acabarà establint-se", explica Jaume Cambra, apicultor i professor del Departament de Biologia Vegetal de la Universitat de Barcelona. Davant la imminent arribada els experts destaquen la necessitat de crear estudis del seu impacte, segons apunta Cambra: "Quan arribi cal estudiar-ho i realitzar un seguiment d'aquesta vespa i quines conseqüències té sobre la producció de la mel i la supervivència de les colònies d'abelles". Per la seva banda, l'administració catalana "fins que no es detecti" la vespa asiàtica no té previst engegar protocols d'actuació.

Mesures de control

La vespa asiàtica descoberta, que viu en el Nord de l'Índia, Xina i a les muntanyes d'Indonèsia, a més d'abelles menja erugues, papallones, mosques i altres insectes. En un nota redactada per la Sotsdirecció General de Sanitat Animal del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació es recomana algunes mesures de control per fer front a l'insecte invasor. Una d'elles és reduir la boca dels ruscs amb reductors. També s'aconsella la captura amb paranys durant tot l'any o la destrucció dels nius amb la finalitat de limitar la propagació de l'espècie. Encara que es matisa que "és totalment desaconsellable i fins i tot ecològicament catastròfic llançar-se en una campanya de destrucció de tots els nius".

El centre apícola de Marchamalo també ha detectat que les vespes asiàtiques afecten als ruscs que estan afeblits. Un rusc fort té més mecanismes de defensa i

és més difícil que pugui ser atacat". I és que una altra mesura per fer front a la *Vespa velutina* passa perquè les pròpies abelles creïn els seus propis mecanismes de defensa. Per exemple, a França s'ha observat agrupacions de fins a un centenar d'abelles davant dels ruscs enfront dels atacs de la vespa asiàtica.

Quan el depredador amenaça amb atacar, diverses abelles l'envolten causant llavors l'allunyament momentani de la vespa.

La Fundació Amics de les Abelles assenyala no confondre la *Vespa velutina* amb la *Vespa crabro*, "una espècie autòctona amb la qual portem convivint des de sempre, a més en alguns països més avançats en protecció com Alemanya i Àustria és una espècie protegida". Per a la seva correcta identificació la Fundació Amics de les Abelles ha elaborat un article.

L'apicultor navarrès Santiago Mitxeltoarena amb un niu de '*Vespa velutina*'
Foto: DN.

Impacte humà

Pel que fa a l'impacte que pugui tenir la vespa asiàtica en les persones encara no està molt clar. Fonts de la Sotsdirecció General de Sanitat Animal del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, per l'observat a França, asseguren que la *Vespa velutina* és "poc agressiva cap a l'home. No mostra fins ara cap senyal d'agressivitat particular, ni en vol, ni prop del seu niu, fins i tot en presència de moviments humans importants o de forts sorolls".

Noticia publicada a La Vanguardia. Dijous, 17 de febrer del 2011.

Nou insecte invasor de l'Àsia

Arriba la "vespa assassina"

L'animal va arribar a França el 2004 procedent de la Xina i devora les abelles autòctones, cosa que podria afectar la producció de la mel

AGÈNCIES Barcelona | 17/02/2011

La reina pot arribar a fer 5 centímetres

Una vespa invasora amenaça els apicultors catalans. L'insecte fa tres centímetres, el triple que una abella, i la reina pot fer 5 centímetres. Devora les abelles autòctones i destrueix els ruscs. Pel que fa a l'impacte en els humans, aquesta encara no està força clar, però fonts de la subdirecció general de Sanitat Animal del ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació aseguren que "és poc agressiva amb l'home". Tampoc no se saben els impactes que tindrà en la producció de la mel. Els apicultors gironins ja n'estan conscienciats i alguns ja han instal·lat trampes per capturar l'insecte, que va arribar a finals del 2004 a França a través d'un contenidor de fusta importat de la Xina pel port de Bordeus.

Ja podria haver arribat a Catalunya pel sud-est de França i els Pirineus. Malgrat tot, des de Medi Ambient asseguren que no tenen "constància" hagi arribat a Catalunya però que "tampoc no vol dir que no hagi pogut arribar". La vespa asiàtica pot sobreviure sota climes comparables als del sud d'Europa. La Generalitat, però, no té previst engegar cap mesura per combatre l'insecte fins que no se'n detecti la presència. Una de les mesures per combatre'l seria reduir la boca dels ruscs amb reductors, a més de les trampes, que s'haurien d'utilitzar tot l'any o la destrucció dels nius.

Notícia publicada al diari ARA. Dijous, 17 de febrer del 2011.

Atenció: s'acosta una vespa nova

04/03/11 - Barcelona - Joaquim Elcacho

'*Vespa velutina*', la vespa d'origen asiàtic que s'està estenen a França des del 2005

La llarga llista d'espècies invasores està a punt d'incorporar una vespa que té una gran habilitat per devorar les abelles de la mel. Els apicultors catalans tremolen

Tècnics del servei regional francès de Protecció dels Vegetals van capturar el gener del 2005 als boscos de Nerac, a 130 quilòmetres als sud-est de Bordeus, una vespa de característiques una mica diferents de les habituals en aquella zona. Era lleugerament més gran –uns 3 centímetres de llarg– i més fosca que les conegudes *Vespula vulgaris* i *Vespa crabro*. Després d'una ràpida anàlisi, els entomòlegs van determinar que es tractava del primer exemplar detectat a Europa de la vespa asiàtica *Vespa velutina nigrithorax*, coneguda internacionalment per la seva habilitat per caçar abelles. Poc mesos després es van descobrir els primers nius de la vespa nouvinguda i es va plantejar la hipòtesi que la invasió s'havia iniciat entre els anys 2003 i 2004 a partir d'una càrrega de peces de ceràmica que un horticultor de Nerac havia importat de la Xina, a través del port de Bordeus.

Els estudis coordinats pel Museu Nacional d'Història Natural de França i l'Associació de Desenvolupament de l'Apicultura de l'Aquitània van determinar que la *V. velutina* s'havia adaptat amb èxit i que l'expansió podria ser irreversible. A la tardor del 2007, les autoritats franceses van rebre 987 peticions d'intervenció

sobre nius d'aquestes vespes d'origen asiàtic i el 2009 el mapa de deteccions incloïa una tercera part de l'Estat francès, amb observacions des de París fins a Biarritz i des de Marsella fins a Nantes.

Els Pirineus no són frontera

El 22 de novembre del 2010, l'organització científica basca Neiker-Tecnalia va confirmar la presència de la *V. velutina* a Irun i poc després es van detectar nius d'aquesta espècie en sis municipis de Navarra. També el novembre passat es va informar de la presència de la nova vespa a Ceret (Vallespir) i a Milhars, a 35 quilòmetres al nord de la Val d'Aran.

L'informe elaborat el setembre passat pels ministeris d'Ecologia, Agricultura i Salut de França destacava que el principal problema que pot provocar l'expansió de la *Vespa velutina* és l'impacte en les colònies d'abelles domèstiques (*Apis mellifera*). La vespa nouvinguda té una dieta molt variada (insectes i vegetals), però mostra una especial atracció per les abelles. Algunes observacions indiquen que una dotzena d'aquestes vespes poden acabar amb totes les ocupants d'un rusc en poques hores.

Aquesta amenaça ha provocat una gran mobilització dels apicultors a l'Estat francès, amb actes informatius en desenes de poblacions, manifestacions reclamant més implicació de l'administració i, fins i tot, recompenses econòmiques per la destrucció de nius.

No obstant això, l'expressió vespa assassina –feta servir per alguns mitjans els últims mesos– és tan improcedent com antropocèntrica, atès que la *Vespa velutina* no deixa de ser una espècie amb hàbits freqüents en aquest tipus d'insectes. A l'Àsia, per exemple, la *V. velutina* conviu en equilibri amb altres espècies autòctones, inclosa l'abella *Apis cerana*, que ha desenvolupat una curiosa habilitat per defensar-se encerclant les vespes atacants i ofegant-les per calor. D'altra banda, la *V. velutina* no representa, en principi, cap amenaça per a les persones diferent de la que pot suposar una vespa comuna, tot i que està demostrat que l'espècie asiàtica té la capacitat d'expulsar o projectar verí per defensar-se dels atacants sense necessitat d'injectar el seu fibló.

Poca vigilància des de Catalunya

Lluís Palomera, veterinari responsable de l'Agrupació de Defensa Sanitària Apicultors de Catalunya, considera que la velutina pot ser una greu amenaça per a l'activitat dels gairebé 700 apicultors que treballen a Catalunya, en un sector que els últims anys ha estat afectat per múltiples factors negatius. Els apicultors de les comarques de Girona, de moment, han extremat la vigilància i han començat a instal·lar trampes per detectar la presència de la nova espècie.

La diagnosi de Lluís Palomera és que, després de la seva implantació a l'Estat francès, aturar l'expansió d'aquesta vespa a Catalunya pot ser impossible. L'exemple francès, però, hauria de servir per posar en marxa a Catalunya campanyes informatives i mesures pal·liatives immediates. De moment, però, ni tan sols s'han traduït al català els informes tècnics elaborats al país veí.

Invasió

El novembre del 2005 es va confirmar la primera detecció de la '*Vespa velutina*' a l'Estat francès. Dos anys més tard, el govern rebia 987 peticions per retirar-ne nius. Ara, l'espècie ocupa bona part del país, amb casos confirmats a Ceret i a Milhars, a 35 quilòmetres de la Val d'Aran.

Notícia publicada a l'AVUI. Divendres, 4 de març del 2011.

Els apicultors alerten que l'arribada de la vespa asiàtica minvarà la producció de mel

Aquest insecte provinent de la Xina ataca els eixams d'abelles i està previst que entri pels Pirineus a la primavera

DDG 7/3/2011 FRANCESC BENEJAM

La vespa velutina està a punt de creuar la frontera que separa Catalunya de França. Els apicultors gironins estan sumament preocupats perquè l'arribada d'aquest insecte procedent de la Xina pot acabar amb bona part de la producció de mel que hi ha a les comarques gironines i a Catalunya. I és que la vespa velutina, o vespa asiàtica és totalment carnívora, i el seu menú preferit són les abelles domèstiques, les que produeixen mel. El president de l'Associació d'Apicultors Gironins Associats, Jordi Planellas alerta que la seva entrada procedent del nord de França es pot produir en unes setmanes, amb l'arribada de la primavera i pot provocar estralls en les colònies d'abelles catalanes si les administracions públiques no hi posen remei.

Tal com indica Planellas, «l'any passat ja es van detectar nius al Rosselló i a Perpinyà, per tant calculem que estan a punt d'entrar». L'arribada d'aquests insectes comporta la destrucció total del rusc. «Ataquen en petits grups, i unes 15 vespes poden acabar amb tota una caixa d'abelles» afirma Planellas, i afegeix que «a la Xina les abelles domèstiques ja saben com aturar-la: l'envolten provocant-li l'asfíxia, però les d'aquí encara no saben com fer-ho».

Les vespes asiàtiques es van introduir a Europa a través d'un vaixell que carregava fusta provinent del país asiàtic, i es van establir al sud de França l'any 2004. A partir de llavors, s'han anat estenent gràcies a la facilitat que tenen per proliferar i expandir-se (a diferència de les abelles, totes les vespes femelles tenen capacitat de reproduir-se).

Segons Planellas, de moment l'única solució per aturar la plaga és parar paranys casolans. «Hi col·loquem piqueres, com una mena d'embut perquè quedin atrapades», però això és una mesura insuficient, ja que queden dins les caixes i no sempre queden enganxades.

«Una manera més efectiva és atacar directament els nius, això és molt important». De fet, des que van arribar, les autoritats franceses intenten fer difusió als veïns de les característiques dels ruscos de les vespes perquè se'n puguin detectar tants com siguin possibles, i el cert és que no són difícils de veure. «Tenen la mida de dos o tres pilotes de futbol, solen estar penjats d'arbres o cases i formen una gran esfera» diu Planellas.

Els encarregats de destruir els ruscos són equips formats per agents forestals, bombers i caçadors, que actuen conjuntament llançant dards amb gas que aturdeixen les vespes per després retirar el niu. Planellas creu que aquest és el mètode que s'hauria de portar a terme aquí, ja que és l'única manera de controlar-les i evitar que la producció de mel se'n ressentí. Per això demana que el Departament d'Agricultura recordi les peticions que l'associació ja li va transmetre sobre aquest tema amb anterioritat i apliqui les mesures necessàries per garantir la producció de mel dels 140 apicultors que hi ha actualment a les comarques gironines.

Sense risc per als humans

Està comprovat que la vespa asiàtica no ataca les persones, si bé la seva picada és una mica més forta i dolorosa que la d'una vespa normal i el seu verí pot deixar petites cremades. Tot i que a Catalunya encara no se'n han detectat, durant el 2010 al País Basc ja se'n van veure algunes, procedents de França.

Notícia publicada al Diari de Girona. Dilluns, 7 de març del 2011.

Recull de premsa

Abril del 2011

22.

Nova vespa invasora

